

KATEDROVÝ TELEGRAF

Súhrn informácií z katedrových newsletterov za letný semester 2014/2015

NOVÉ PUBLIKÁCIE

Nová učebnica „Výskumné metódy v humánnej geografii a ich aplikácie“

Vysokoškolská učebnica „Výskumné metódy v humánnej geografii a ich aplikácie“ predstavuje metodologický návod (nielen) pre študentov, ponúka široké spektrum možností ako postupovať pri riešení otázok a problémov v geografickom a demografickom bádani.

Cieľom učebnice je predstaviť hlavné kvantitatívne a kvalitatívne metodologické postupy, ktoré sú využívané v humánnej geografii a demografii a ukázať, ako je možné metódy aplikovať v praxi. Teoretické informácie o jednotlivých metódach sú doplnené

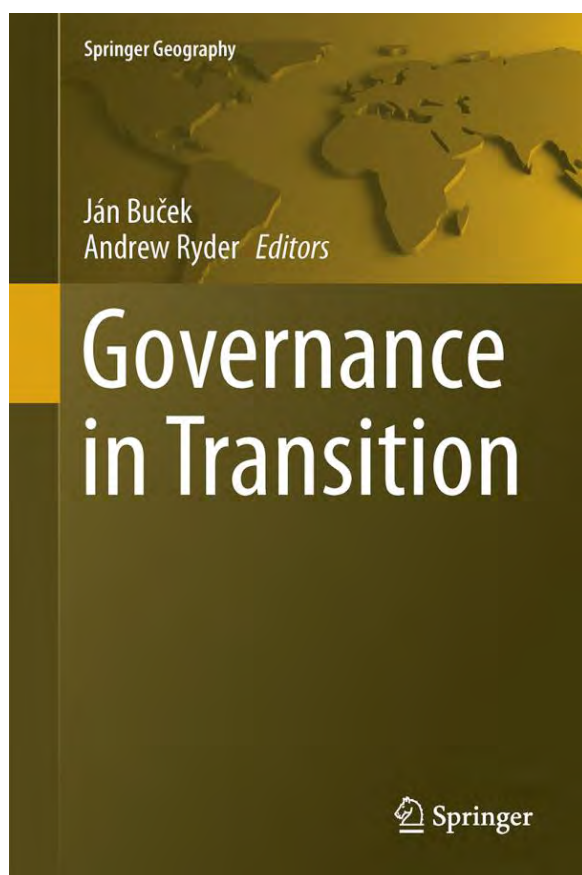
ukážkami z aplikácií týchto metód v geografickej praxi. Na konkrétnych príkladoch sa autori pokúšajú ukázať ako jednotlivé metódy fungujú, aké sú výhody, prípadne limity pri ich používaní. Zároveň sa snažia poukázať na možnosť skĺbenia a spolupráce týchto dvoch odlišných prístupov. Táto spolupráca tvorí podstatu existencie vedy ako

takej, pokúšať sa pochopiť všetko, čo je súčasťou ľudskej skúsenosti, na rozdiel od častého hľadania dichotómií v snahe dospieť k tvorbe čo "najlepšieho výskumu". Študenti sa stretávajú s riešením metodologických problémov na všetkých stupňoch štúdia, pri riešení zadaní jednotlivých problémov čiastkových geografických disciplín, pri písaní seminárnych prác, ale najmä pri tvorbe bakalárskych a diplomových prác. Autori veria, že komplexná učebnica zameraná na objasnenie metodológie s aplikáciami konkrétnych príkladov z praxe jednak umožní porozumieť mnohým študovaným javom a tiež napomôže pri vlastnom skúmaní.

Základné informácie o publikácii: Röchovská, A., Káčerová, A. Ondoš, S. 2014. *Výskumné metódy v humánnej geografii a ich aplikácie*. Bratislava: Univerzita Komenského. ISBN: 978-80-223-3787-8

(autori)

Nová monografia vydaná vo vydavateľstve SPRINGER „editovaná“ v rámci katedry

Hoci publikačná aktivita katedry smeruje najmä do časopiseckej oblasti, pracovníci sa nevyhýbajú ani editovaniu rozsiahlejších monografií a publikovaniu kapitol v takýchto publikáciách. Jedným z posledných príkladov je monografia vydaná popredným vydavateľstvom Springer na jar 2015. Jedným z editorov je doc. J. Buček z našej katedry a druhým je Dr. A. Ryder z Portsmouth University. Príprava monografie bola viacročným a náročným procesom, ktorý však nakoniec dospel do úspešného konca. Kniha obsahuje 15 kapitol, v ktorých predstavuje z medzinárodnej perspektívy rôzne problémy reforiem verejnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, problémov riadenia a plánovania veľkých miest (napr. Soulu, či Sydney, ale aj Poznane a Bratislavy), poskytovania verejných služieb, financovania, i špecifických problémov medzinárodnej spolupráce regiónov. Medzi autormi z 9 krajín boli aj dva príspevky zo Slovenska. Pavel Šuška z GÚ SAV je autorom kapitoly „*Governing the*

Transformation of the Built Environment in Post-socialist Bratislava“ a Ján Buček kapitoly „*Municipal Property During the Post-socialist Transition in Slovakia*“. Monografia patrí k aktivitám Commission on Geography of Governance v rámci Medzinárodnej geografickej únie (IGU).

Základné informácie: Buček, J. a Ryder, A. eds. 2015. *Governance in Transition*. Dordrecht: Springer, 341p. ISBN 978-94-007-5502-4. Hardcover: 129 USD, e-book: 99 UED.

Viac informácií na <http://www.springer.com/us/book/9789400755024>

(jb)

Prehľad najnovších vedeckých publikácií pracovníkov katedry vydaných počas zimného semestra 2014-2015

Buček, J. 2015. Municipal Property During the Post-socialist Transition in Slovakia. In: Buček, J., Ryder, A. eds. Governance in Transition, Dordrecht: Springer, pp.275-307.

Majo, J. 2015. Symbiosis in Diversity: The Specific Character of Slovakia's Religious Landscape. In: Brunn, S. ed. The Changing World Religion Map. Dordrecht: Springer, pp.415-438.

Rochovská, A., Káčerová, A. Ondoš, S. 2014. Výskumné metódy v humánnej geografii a ich aplikácie. Bratislava: Univerzita Komenského.

Káčerová, M., Ondačková, J. 2015. The process of population ageing in countries of the Visegrad Group (V4). Erdkunde, 69, 1, pp. 49-68.

Križan, F., Bilková, K., Kita, P., Horňák, M. 2015. Potential food deserts and food oases in a post-communist city: Access, quality, variability and price of food in Bratislava-Petržalka. Applied Geography, 62, 8, pp.8-18.

Klobučník, M., Bačík, V. 2015. Local self-government structure in the EU member states in 2011. Journal of Maps, Published online (2015), DOI:10.1080/17445647.2015.1060181.

Malíková, L., Klobučník, M., Bačík, V., Spišiak, P. 2015. Socio-economic changes in the borderlands of the Visegrad Group (V4) countries. Moravian Geographical Reports, 23, 2, pp. 26-37.

Ondoš, S., Káčerová, M. 2015. Migration Responses to Regional Labor Market Conditions in Slovakia. Ekonomický časopis, 63, 2, pp.188-212.

Bačík, V., Klobučník, M. 2015. Population distribution by selected road network elements - comparison of centroids, geocoded addresses, built-up areas and total areas on the example of Slovak communes. Bulletin of Geography. Socio-economic Series, No. 28, pp. 7-20.

Malíková, L., Mikuš, R. 2015. Patterns of electoral behavior in marginal rural communes: Case study from eastern Slovakia. Human Geographies, 9, 1, pp. 57-78.

Šprocha, B., Šídlo, L., Burcin, B. 2015. Úroveň úmrtnosti na Slovensku a v Česku v európskom pohľade. Geografický časopis, 67, 1, pp. 25-43.

Plešivčák, M. 2015. First Two Elections to the European Parliament in Slovakia: Turnout and Results in Regional Perspective. Evropská volební studia, 10, 1, pp. 14-32.

Bačík, V. 2015. Možnosti formátu TopoJSON a knižnice D3 pri vizualizácii geodát v prostredí Internetu. Geographia Cassoviensis, 9, 1, pp. 5-16.

Ďurček, P. 2015. Bilancia pohybu obyvateľstva podľa obcí v roku 1971 - úprava na úroveň existujúcich obcí v roku 2013. Slovenská štatistika a demografia, 25, 2, pp. 43-57.

Káčerová, M., Ondačková, J. 2015. Proces starnutia populácie Slovenska v európskom kontexte. Slovenská štatistika a demografia, 25, 3, pp. 44-58.

Rochovská, A. 2015. Mladí bezdomovci v meste - sonda do problematiky na príklade Bratislavy. Mládež a spoločnosť, 21, 1, pp. 75-93.

Rusnáková, J., Rosinský, R., Šramková, M., Čerešníková, M., Samko, M., Rochovská, A. (2015). Subjective perception of coping by destitute Roma communities in Slovakia and the importance of education as a strategy of pulling them out of poverty. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 174, 2721-2726.

Vyslúžilová, I. 2015. Imigranti a francúzska spoločnosť: prípad Alžírčanov a Maročanov. Medzinárodné vzťahy, 13, 2, pp. 149-166.

(jb)

KONFERENCIE

Regionálna konferencia IGU v Moskve 2015

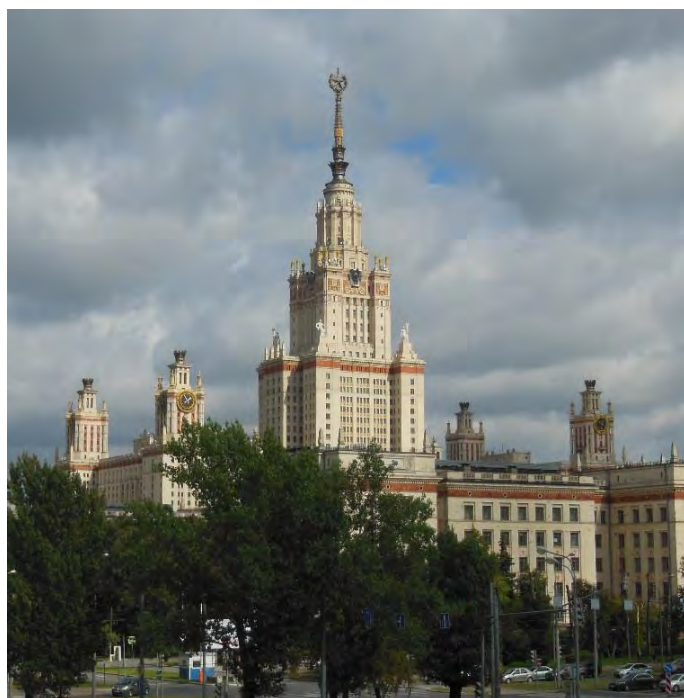
Rozhodnutie Medzinárodnej geografickej únie (IGU) uskutočňovať regionálne konferencie každý rok medzi kongresami, ktoré bývajú každé štyri roky, malo priaznivú odozvu v strednej a východnej Európe. Regionálnu konferenciu v r. 2014 organizovalo Poľsko (Krakow) a regionálnu konferenciu v r. 2015 organizovalo Rusko v dňoch 17-21. augusta 2015 v Moskve. Miestom konania konferencie bol komplex Lomonosovovej štátnej univerzity, presnejšie jej modernej časti, priamo oproti známej ikonickú výškovej budove vybudovanej v stalinskom štýle socialistického realizmu. Okrem hlavnej témy "Geography, Culture and Society for Our Future Earth", sa konferencia sa niesla aj v duchu 170. výročia vzniku Ruskej geografickej spoločnosti.

Konferenciu slávnostne otvorili predstavitelia univerzity, ruskej geografickej spoločnosti, Minister životného prostredia Ruskej federácie a predstavitelia IGU. Najprekvapivejšou časťou otvorenia konferencie bol unikátny pozdrav účastníkom konferencie s kozmu, od posádky vesmírnej stanice „Mir“ – ruského, čínskeho a amerického astronauta. Očakávaná chvíľka živej vážnej hudby tiež nechýbala. Otvorenie navodilo vysoký spoločenský status, ktorý táto konferencia mala. K hlavným

sponzorom patrila známa spoločnosť Rosneft, ktorá podporuje aj viaceré výskumné a expedičné aktivity.

Zloženie účastníkov konferencie do určitej miery poznačili udalosti na medzinárodnej scéne. Najpočetnejšími účastníckymi krajinami boli okrem Ruska, ešte Čína a India (očakávalo sa po vyše dvesto účastníkov z týchto dvoch krajín). Menšia ako obyčajne bola účasť západných, ale i stredoeurópskych krajín. Aj Slovensko zastupovali len traja účastníci (z katedry to boli doc. Bleha a doc. Buček), čo je oproti

predchádzajúcim podobným udalostiam menej. Aj napriek týmto skutočnostiam bolo účastníkov okolo 1500, z vyše 50 krajín sveta. Rokovania prebiehali vo vyše 100 sekciách, takmer všetkých komisií IGU. Z plenárnych prednášok mňa osobne zaujali najmä vystúpenia Profesora Alexa Murphyho (University of Oregon, bývalý prezident Asociácie amerických geografov - AAG) o úlohách a príležitostiach geografie v súčasnom svete, Profesora Georga Gartnera (Technická univerzita vo Viedni a súčasne prezidenta International Cartographic Association) o obrovských možnostiach a význame kartografických metód a GIS, či Profesorky Shirlena

Huang (National University of Singapore) o perspektíve výskumu v oblasti „gender geography“. Konferencia bola výborne organizovaná, s veľkým množstvom pomocného a spoľahlivého personálu. Viacerí účastníci sa zhodli, že si mohli vypočítať počas konferencie viaceré výborné prezentácie. Bola nesporným úspechom organizátorov.

Nemôžem obísť zaujímavý fakt, ktorým je silná pozícia ruskej geografie v spoločnosti a vede. Ruská geografická spoločnosť sa môže tešiť priamej podpore z najvyšších miest – úplne najvyšších miest. Jej prezidentom je Sergej Šojgu (súčasný minister obrany Ruskej federácie), znovuzvolený za prezidenta spoločnosti v r. 2014, a predsedom správnej rady geografickej spoločnosti je samotný prezident Ruskej federácie Vladimír Putin. Aj keď ich pozíciu môžeme vnímať ako „čestnú“, svoje zapojenie do aktivít spoločnosti berú vážne. V deň výročia vzniku sa počas regionálnej konferencie prezident V. Putin ponoril v batyskafu do hĺbín Čierneho mora a obdivoval nedávno objavený vrak byzantskej lode. Zablahoželel pritom spoločnosti

k jej 170. výročiu. Je jasné, že v tomto kontexte bola geografická spoločnosť spomínaná v ruských elektronických médiách celý deň a vo všetkých printových médiách nasledujúci deň. To dokumentuje aj výbornú „mediálnu“ prezentáciu geografie. V skrátenej verzii túto správu samozrejme zaregistroval celý svet. V ruských hlavných médiách regionálna konferencia rezonovala každý deň. Geografia sa takto prezentovala aj v jednej z tradičných a významných polôh – ako „štátoveda“ – slúžiaca štátu a štátom podporovaná.

(jb)

Tradičný česko-poľsko-slovenský geografický seminár 2015

V dňoch 1. – 3. 6. 2015 sa časť členov katedry vrátane niekoľkých doktorandov zúčastnila na tradičnom česko-poľsko-slovenskom geografickom seminári v Litomyšli v Českej republike. Desiaty ročník seminára (tento rok pod tématickým názvom Changing Geographies: The Transformation of Subject and Object Orientation in Geographical Research). Seminár opäť ponúkol širokú škálu tém a medzi prezentujúcimi sa v rôznych sekciách objavili a kvalitnými príspevkami zaujali i členovia našej katedry, konkrétne Pavol Korec, Ján Buček, Vladimír Slavík, Branislav Bleha, Marcel Horňák, Alena Rochovská, Jaroslav Rusnák, Marcela Káčerová. Z doktorandov sa veľmi dobre odprezentovali Michal Szabo, či Filip Lehocký. Na seminári sa opäť potvrdilo, že má význam podporovať spoluprácu medzi českými, slovenskými a poľskými geografovi, a to z dôvodu podobnosti problémov, ktoré sú predmetom výskumu národných geografických škôl, ale aj z dôvodu jazykovej či kultúrej blízkosti, ktorá je často kľúčovým akceleračným faktorom vzájomnej medzinárodnej spolupráce geografov zo všetkých troch krajín.

Súčasťou seminára bola aj prehliadka mesta Litomyšl a kultúrno-spoločenský večer, počas ktorého dostali slovo tradične i spev a akordeón Vlada Slavíka. V závere seminára prebrala symbolickú organizačnú štafetu práve naša katedra, ktorá zorganizuje najbližší ročník spoločného česko-poľsko-slovenského seminára v roku 2017.

(mh)

15. slovenská demografická konferencia

V dňoch 17. a 18. septembra sa v Trenčianskych Tepliciach uskutočnila 15. Slovenská demografická konferencia. Konala sa pod hlavičkou Slovenskej štatistickej a demografickej spoločnosti, Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského a Štatistického úradu Slovenskej republiky. 32 autorov v 24 príspevkoch prezentovali rôzne témy, ktoré sa odvíjali od hlavnej témy celej konferencie „Transformácia slovenskej spoločnosti vo svetle výsledkov posledných troch populačných cenzov“. Účastníci reprezentovali pracoviská Štatistického úradu SR a jeho krajských pobočiek, Českého štatistického úradu, Výskumného demografického centra (InfoStat), Univerzity Komenského (PriF, FMFI a LF), Slovenskej Technickej Univerzity (ÚM), Slovenskej Poľnohospodárskej Univerzity v Nitre (FEM), Vysokej školy Economickej v Prahe, Univerzity Karlovej v Prahe a Juhočeskej Univerzity v Č. Budějoviciach. Našu katedru reprezentovali mladí doktorandi A. Kakaš a M. Szabo. Docent Bleha bol v úlohe predsedu organizačného výboru. Medzi hosťami bol aj pán profesor Pavlík.

(ms)

ZO ŽIVOTA KATEDRY

Martin Plešivčák na prednáškovom pobyte Erasmus+ v Brémach

V druhej polovici apríla tohto roku absolvoval kolega Plešivčák týždennú zahraničnú cestu v severonemeckých Brémach, na partnerskej inštitúcii *Universität Bremen*, podporenú zo zdrojov programu Erasmus+. Jej náplňou bolo, okrem upevnenia formálnych i neformálnych vzťahov medzi oboma pracoviskami, zoznámiť študentov miestneho *Institut für Geographie* s možnosťami štúdia geografie, ale i ďalších prírodovedných odborov, na

našej domovskej alma mater. Prostredníctvom série prednášok bola záujemcom priblížená problematika volebného správania obyvateľov Slovenska a jeho parciálnych častí, ktorá prítomné auditórium, vychádzajúc pritom z ich predbežných i finálnych reakcií, zjavne zaujala. V rámci otvorenej diskusie sa hľadali paralely a diferencie vo volebných návykoch slovenského a nemeckého elektorátu, ako i jeho subčastí,

pomenúvali špecifiká súvisiace s regionálnym kontextom rozhodovania voličov pri hlasovaní a diskutovali aktuálne výzvy presahujúce národný kontext, ktorým sú nútení čeliť nielen politickí predstavitelia oboch krajín, ale i samotní občania disponujúci volebnou právomocou.

Okrem pracovnej časti pobytu zostal i čas na bližšie zoznámenie sa s desiatym najväčším mestom Nemecka ležiacim na rieke Weser, ktorého neďaleká “dvojička” Bremerhaven, vytvárajúca spolu s ním najmenšiu zo šestnástich spolkových krajín republiky (s rozlohou len málo cez 400 km²), je známa ako štvrtý najväčší nákladný námorný prístav Európy. Nového návštevníka zaujme predovšetkým nespočet ľudí využívajúcich bicykel ako hlavný dopravný prostriedok, futbalového fanúšika zasa impozantný Weserstadion s kapacitou presahujúcou 37 000 miest, ktorý je domovom miestneho Werderu – športového symbolu celej spolkovej krajiny. Medzi základné dominanty mesta,

na ktoré sú miestni patrične hrdí, okrem samotnej univerzity a Weserstadionu patrí i Dóm sv. Petra, gotická radnica a socha štyroch zvieracích muzikantov – osla, psa, mačky a kohúta, ktorá už po dlhé stáročia rozpráva legendu z pera bratov Grimmovcov. Pries-

tor mesta bez zjavnej prítomnosti veľkokilometrážnych sídlisk, typický najmä radovou zástavbou rodinnými domami, osviežuje veľké množstvo na nemecké pomery neprekvapujúco pedantne upravených parkov, v ktorých radi trávia svoj voľný čas všetky generácie obyvateľov mesta. Odkaz na holandský rukopis príležitostne sa snúbiaci s historickými reáliami mesta (vzdušnou čiarou je to k nemecko-holandským hraniciam slabých sto kilometrov) možno registrovať v dedičstve lodiarstva, tradícii zámorských objavov či prítomnosti zachovaného impozantne pôsobiaceho veterného mlynu lokalizovaného v centre mesta, dnes využívaného miestnymi obyvateľmi, ale i návštevníkmi z blízka či ďaleka, ako miesto, kde si možno vychutnať šálku lahodne voňavej kávy – za odmenu po absolvovaní spleti rozťahaných uličiek historického jadra či romantickej prechádzky po nábřeží rieky Weser, rozvetvujúcej sa do viacerých bočných ramien a kanálov.

Prednáškový pobyt v Brémach opäť raz potvrdil, že vytváranie a rozvoj medzinárodných partnerstiev má svoj nesporný význam i vo vede a vysokom školstve a je veľkou škodou, ak pedagóg či študent aspoň z času na čas nesiahne po možnosti vycestovať na zahraničnú univerzitu, po možnosti prinášajúcej veľké množstvo neoceniteľných skúseností a poznatkov, v plnej miere docenených častokrát až s odstupom času. Program Erasmus+ je na to vhodnou príležitosťou, a to pomerne ľahko dostupnou.

(mp)

Zahraničná exkurzia FRANCÚZSKO 2015 (po stopách Tour de France a francúzskeho vína)

Prípravy na exkurziu:

Po dvoch rokoch pauzy Katedra humánnej geografie a demografie PRIF UK v Bratislave opäť organizovala zahraničnú exkurziu. V súčasnej veľkej konkurencii zahraničných exkurzií usporadúvaných pre študentov pracovníkmi fakulty sme sa rozhodli ponúknuť niečo nové. Na rozdiel od doterajších exkurzií (Benelux 2009, Rím 2010, Taliansko, Francúzsko, Švajčiarsko 2010, Veľká Británia 2011 a Španielsko, Portugalsko 2012) sme tento rok pripravili exkurziu zameranú predovšetkým na dve atraktívne témy – Tour de France a francúzske víno. Prípravy na exkurziu prebiehali celý prvý polrok tohto roka. Vedúcimi exkurzie bola dvojica pracovníkov Vladimír Slavík a Michal Klobučník, ktorí mali na starosti aj celú prípravu. Pri výbere a objednávaní lokalít na ubytovanie sme využili už v minulosti osvedčené služby našej francúzštinárky internej doktorandky Ivany Vyslúžilovej. Aj vďaka atraktívnemu programu exkurzie sa podarilo naplniť zostavu účastníkov zloženej zo súčasných a bývalých študentov ako aj iných záujemcov. Dopredu sme mysleli aj na špecifiká komunikácie vo Francúzsku a do zostavy účastníkov sme hľadali minimálne jednu francúzštinárku, čo sa aj podarilo.

Termín exkurzie vzhľadom na Tour de France sme museli prispôbiť tak, aby sme sa mohli zúčastniť vybraných etáp. Z viacerých možných variantov sme do programu zakomponovali účasť na dvoch etapách Tour de France. K tejto plánovanej účasti sme sa precízne pripravili objednávkou expedičných tričiek, kolekcie štátnych zástav ako aj prípravou folklórneho repertoáru Geographic boys and girls, čo sa ukázalo ako veľký tromf. Druhú hlavnú tému exkurzie sme naplnili výberom atraktívnych lokalít svetoznámych vinohradníckych a vinárskych regiónov Alsasko a Champagne. Samozrejme bolo treba vyplniť program aj ďalších dní exkurzie. V tých dominovala ďalšia športová téma – centrá zimných olympijských hier, významné centrum európskych inštitúcií Štrasburg, no a nemohla tam chýbať svetová metropola Paríž.

Ubytovanie a doprava:

Všetkých 9 nocľahov počas exkurzie sme mali v Hoteloch Ibis Budget (Albertville, Strasbourg, Reims, Paríž). Kvalita bývania nám postačovala, problémom bolo len striktné dodržiavanie nočného kl'udu. Plánované večerné stretnutia na utužovanie kolektívu a nacvičovanie repertoáru sa preto museli konať mimo budovy spravidla na okraji areálu hotela (parkovisko, schody, atď.), no aj v týchto provizórnych podmienkach to malo svoje čaro. Jeden večer sme využili blízkosť Bowling baru pri hoteli (Reims) a spestrili sme si ho športovým zápolením.

Exkurziu sme absolvovali v 51-miestnom autobuse od Dopravnej spoločnosti NET LINES Piešťany. Šoféri boli naozaj kvalitní, odviekli perfektnú robotu, presvedčili nás o tom na viacerých úsekoch exkurzie, najviac určite vo francúzskych Alpách.

Účastníci exkurzie:

Na exkurziu sme vyštartovali 17. júla v piatok večer v počte 44 účastníkov a dvaja šoféri. 12 účastníkov sa už zúčastnilo predchádzajúcich zahraničných exkurzií, tí tvorili jadro

exkurzie. Ostatní boli nováčikmi, z nich však až 15 absolvovalo buď našu exkurziu SR alebo tradičné víkendové pobyty (Skalica a okolie). Podľa doterajšej účasti sme urobili aj zasadací poriadok v autobuse – v prvej polovici jadro a v druhej polovici ostatní účastníci. Kolektív sa počas exkurzie dokonale zladil a vzorovo reprezentoval predovšetkým účasťou na etapách Tour de France, kde si to vyžadovalo od viacerých aj námahu a obetovanie (nosenie harmoniky a zástav, atď.).

Program:

Tour de France

V nedeľu poobede 17. 7. nás čakal jeden z vrcholov exkurzie – účasť na dojazde 15. etapy Tour de France vo Valence. Bola to v podstate lotéria, nevedeli sme, ako a či sa nám podarí pretlačiť a zaujať dobré miesta v cieli etapy. Po zaparkovaní autobusu, sformovaní našej partie – celej v modrých tričkách s trikolórou (slávnostné rozdávanie bolo po trase do Valence) a s 10 zástavami na žrdiach a ďalšími vlajkami a samozrejme s harmonikou, sme vyrazili hľadať dobré stanovište pri cieli. Už po cca 2 km-ovej trase sme sa snažili naladiť – pokrikmi, spievaním, spoločnými foto. Za cieľom oproti pódiumu pre dekorovanie víťazov sme zbadali náš Sagan-team (posilnený aj Šatanom), pridali sme sa k nim a zaujali spoločné stanovisko. Do dojazdu etapy bolo dosť času, takže sme mohli začať pracovať na našom zviditeľnení. Pri našej produkcii nacvičených pokrikov,

piesní a tancov ako aj mávaním zástavami sme začali pútať pozornosť a začali sa k nám zbíhať viaceré svetové televízne štáby. Ešte pred dojazdom pelotónu sa pri nás postupne vystriedali viaceré svetové televízie – kolumbijská, austrálska, fran-

cúzske, dánske, TV London, naša RTVS, atď. Z nášho repertoáru sme najčastejšie museli opakovať pieseň Saganko, Saganko (upravený Macejko). Atmosféra bola naozaj úžasná a aj keď v tejto etape skončil náš Sagan na 4. mieste (vyhral Greipel), oslavovali sme ho ako nášho šampióna (čo teraz v septembri na MS v Richmonde aj dokázal). Po etape sme sa presunuli k Sagan-autobusu, kde za nami prišiel Peťo Sagan s bicyklom, tam som ho v eufórii pasoval za budúceho krstného otca nášho DVD, tesne pred jeho odchodom sme mu stihli podať do auta aj náš modrý dres.

Ďalšia naša účasť na Tour de France bola až o týždeň v Paríži v nedeľu 26. 7., kde tieto slávne preteky tradične končia. Celá naša účasť na dojazde poslednej etapy bola skomplikovaná tým, že centrum Paríža bolo od rána pre verejnú dopravu zablokované. Preto sme sa museli hneď ráno prepraviť k Eiffelovke a dať si rozchod. Naši účastníci sa až do poobedia potulovali po Paríži v modrých dresoch a so zástavami a robili reklamu Slovensku. Na stanovišti na slávnej Champs-Élysées sme sa postupne schádzali od tretej poobede, v Paríži to však bolo oveľa komplikovanejšie vzhľadom na masy ľudí. Neodradil nás ani dážď a zasa sme začali vytvárať dobrú atmosféru pred dojazdom

etapy, postupne sa k nám pridávali ďalšie malé skupinky Slovákov – turistov resp. pracujúcich v Paríži, čím výrazne rozšírili náš tím. Televízne štáby to tentokrát v tej tlačnici popri trati mali ťažšie, ale TV JOJ si nás našla. Aj táto druhá účasť na Tour de France splnila nadmieru naše očakávania. Celkove možno skonštatovať, že sme boli najkompaktnejším a najviditeľnejším fan-klubom na tohoročnej Tour de France.

Vinohradnícka a vinárska tematika

Druhá hlavná téma exkurzie bolo francúzske víno. Výber regiónov pre naplnenie tohto programu sa odvíjal od trasy medzi regiónom Grenoble a Paríž. Tejto téme sme napokon venovali dva dni – štvrtok (23. 7.) a piatok 24. 7.). Navštívili sme vybrané lokality svetoznámych vinohradníckych a vinárskych regiónov Alsasko a Champagne. Výhľad na viaceré lokality Alsaska sme mali už v stredu z hradu Haut Koenigsbourg. Prvú lokalitu sme mali objednanú vopred u vinára Marcela Imméla. Vzhľadom na úzke cesty medzi vinohradmi sme museli do lokality Voegtlinshoffen prekráčať pešo. Z ochutnávky 6 vzoriek sme sa viacerí zhodli, že najviac nám chutil Rizling. Vinára sme aj obdarovali pripravenými darmi zo Slovenska, celkove však nálada nebola až taká, akú sme

očakávali, súvisela aj s pomerne odmeraným prístupom vinára. Ďalšou lokalitou bola malebná vinárska obec Eguisheim, kde vinohradnícka a vinárska tradícia na vás číha na každom kroku. Poobedňajšie ochutnávanie vína (podobne ako aj

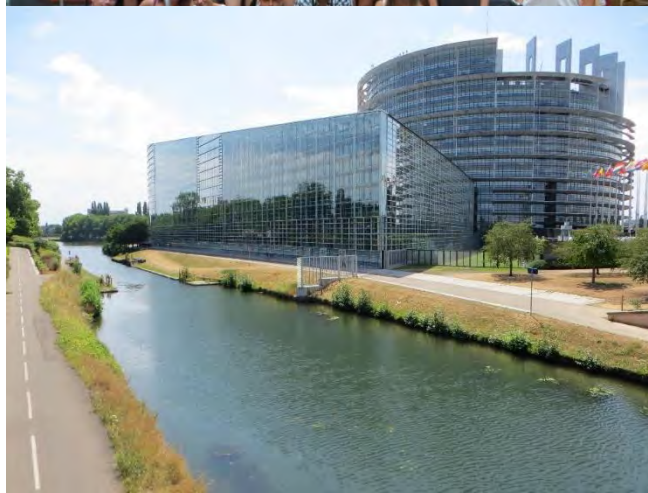
v ďalších lokalitách okrem Paríža) nám skomplikovala tradícia francúzskych reštaurácií nepodávať jedlo medzi obedom a večerou. Aj z tohto dôvodu sme už tretiu plánovanú lokalitu nestihli. Ďalší deň sme absolvovali zaujímavé múzeum šampanského vo Verzenay a poprechádzali sme sa po slávnom centre výroby šampanského Epernay, všetkých najviac zaujala bohatá ulica Champagne.

Ostatný program:

Ostatný program bol zložený z viacerých atraktívnych lokalít, ktoré mali rozšíriť a spestriť celkový program exkurzie.

Po náročnom nočnom presune z Bratislavy a prvom zohrávaní sa partie nás čakala hneď v prvej lokalite Chamonix jedna z TOP atrakcií exkurzie – lanovka na Aquille du Midi, (lanovka s najväčším prevýšením na svete). Išlo o adrenalinový zážitok, napokon sa preň rozhodli 2/3 účastníkov, ostatní mali prehliadku mesta, v ktorom sa konali I. zimné olympijské hry v roku 1924. Napokon aj počasie bolo k nám milostivé a keď sme sa ocitli vo výške 3 842 m n. m., tak sa aj mraky rozišli a užili sme si nádhornej scenérie francúzskych Álp a nafotili viacerí úžasné kolekcie fotografií. V nedeľu sme dopoludnia spoznali malebné mesto Grenoble, druhé zimné olympijské centrum (prehliadka historického jadra, bublinová lanovka nad mesto k pevnosti Bastilla).

Ďalšie tri dni boli vyplnené pestrým programom. V pondelok sme pozreli areál v Albertville, v poradí už tretie zimné olympijské centrum, mestečko Vizzile s kaštieľom a parkom a aby sme nevyšli z cviku, už tretí deň sme mali v programe lanovku v horskom stredisku Chamrousse. Pri presune z Albertville do Štrasburgu sme si spríjemnili cestu zastávkou v rekreačnom centre Annecy, kde bola aj jediná možnosť kúpania v jazere počas exkurzie. Poobede sme počas jazdy autobusom a následnej plavbe loďou spoznávali francúzsko-švajčiarske pohraničie. Na lodi sme sa stihli opäť zviditeľniť a Francúzov sme naučili zopár slovenských piesní.

V stredu 22. 7. sme dopoludnia absolvovali dopredu objednanú návštevu Európskeho parlamentu v Štrasburgu. Vďaka dobrému výkladu skúseného sprievodcu sme spoznali celý komplex parlamentu aj systém fungovania a práce europoslancov. Dobre platených europoslancov a euroúradníkov sme nemali možnosť stretnúť, keďže boli parlamentné prázdniny. Poobede sme navštívili významný hrad v Alsasku Haut Koenigsbourg a historické mesto Colmar, ktoré je vo svetovom zozname UNESCO. V piatok ráno 24. 7. sme začali prehliadkou historického jadra Štrasburgu a viacerí absolvovali aj

výstup na katedrálu. Cestou do stredísk výroby šampanského sme navštívili Verdun – pamätník z 1. svetovej vojny, kde sa odohrala jedna z najdlhších a najkrvavejších bitiek 1. svetovej vojny a dejín vôbec. V sobotu ráno sme absolvovali prehliadku mesta Reims, presláveného ako korunovačného sídla francúzskych kráľov. Poobede nás už čakal Paríž a na začiatok sme pripravili návštevu mesta vied a priemyslu La Vilette a známej dominanty Sacre-coeur. Ďalšie spoznávanie Paríža sme nechali na účastníkov exkurzie, mali na to nedeľu do dojazdu etapy a posledný deň exkurzie pondelok, ktorý sme viacerí začali návštevou dominanty Eiffelovky. Podvečer sme vyrazili z Paríža a do Bratislavy sme prišli v utorok dopoludnia.

Poexkurzné aktivity

Už počas exkurzie a aj po návrate sme sledovali a aj archivovali viaceré ohlasy na našu úspešnú účasť na Tour de France. Už pred organizovaním exkurzie sme sa dohodli, že plánujeme aj z tejto exkurzie pripraviť DVD, ktoré bude doplnkovým študijným materiálom. Pre DVD 1 máme vďaka Mišovi Klobučníkovi dostatok filmového materiálu, ďalšiu fotodokumentáciu do fotogalérie pre DVD 2 zhromažďujeme od účastníkov. Súčasťou DVD 2 bude aj vyhodnotená anketa účastníkov a textové charakteristiky lokalít exkurzie. Poznatky z exkurzie budú samozrejme využité aj pri prednáškach pre študentov. Pre účastníkov exkurzie sme pripravili aj tradičné Afterparty (August – Dol'any, Október – Skalica).

(vs)

Exkurzia z humánnej geografie 2015

Tohtoročná exkurzia z humánnej geografie a verejnej správy sa niesla v znamení nabitého programu a spoznávania aj tých najvzdialenejších (z pohľadu „Západoslováka“) kútov Slovenska. Každoročne navštívené regióny ako Hont, Podpoľanie, Tatry, Považie, či Kysuce boli doplnené o nové zaujímavé lokality, z ktorých by som spomenul napríklad Múzeum Veľkej Moravy v Bojnej či rozsiahlu Komárňanskú pevnosť. Najzásadnejšou zmenou však bolo predĺženie trasy exkurzie až na severovýchod Slovenska, kde sme navštívili skvostný Bardejov. Zaujímavým spestrením bola aj návšteva Ondavky, jednej z najmenších obcí na Slovensku (18 obyvateľov), kde sme mali možnosť neformálne podiskutovať s bývalým starostom. V tohtoročnom programe si svoje miesto našla aj tatranská lanovka na Skalnaté pleso. Odhodlanie

vyviesť sa zo Skalnatého plesa až na Lomnický štít zmarilo nepriaznivé počasie. Pri počasí treba spomenúť, že nebolo až také priaznivé ako po predchádzajúce roky. Kvôli dažďu sme museli upraviť

program a vynechať napríklad tradičnú túru na Pustý hrad. V rámci slovenských UNESCO lokalít sme však tento rok navštívili aj drevený kostolík sv. Františka z Assisi v Hervartove. Tohtoročná exkurzia bola skrátka vhodným spojením celoslovensky známymi i tých menej propagovaných zákutí Slovenska.

(mš)

Letná škola v Lunde

Letné školy bývajú výhodnou kombináciou príjemného z užitočným. Ide o to, že akademická práca počas semestrov je pravdepodobne nemerateľne užitočná, ale často pod vplyvom iných okolností sa nestihne rozvinúť tá príjemná stránka. A tak tento nedostatok supľujú práve letné školy. Spojenie lákavého programu, príjemného prostredia a inšpiratívneho kolek-tívu býva nesmierne obohacujúca. Jednou z takýchto vzácných príležitostí sú aj letné školy, ktoré sú naplnené programom, v ktorom v našich končinách nemáme dostatok súvislých vedeckých skúseností. A medzi také patrí aj historická demografia.

Jednou z takých bola aj letná škola vo švédskom Lunde zameraná na aplikovanie geografického prístupu do analýz longitudinálnych historických demografických analýz, ktorá sa uskutočnila koncom augusta 2015.

Práca na dokonale spracovanej historickej vzorke z juhošvédskej provincie Skåne ukázala, že aj viac ako 150 ročné údaje majú výpovednú hodnotu a ich spracovanie by malo výrazný úžitok aj v našom priestore. A hoci kurz bol primárne určený pre postgraduálnych študentov, dokázal byť prínosný aj pre akademických pracovníkov. V kolektíve 20 účastníkov z domácej univerzity, ako aj z celej Európy tak práca na projekte kombinovala skúsenosti a poznatky nielen z demografie, ale aj z humánnej geografie a štatistiky.

Nemenej dôležitou stránkou je v prípade letných škôl aj voľba prostredia. Na jednej strane prestížne demografické pracovisko v Lunde (Centre for Economic Demography) s bohatými skúsenosťami v tejto oblasti ale aj mladistvý, klimaticky osviežujúci a historicky atraktívny vzhľad malého juhošvédskeho mesta vytvorili dokonalý časopriestor na rozvíjanie akademických poznatkov.

(jm)

2. ročník tenisového turnaja Human cup 2015 opäť v skvelom obsadení

Počas letných mesiacov sme ani tento rok nelenili a koncom augusta si tenisoví nadšenci z našej katedry opäť mohli zmerať svoje sily. Dovedna 8 hráčov odohralo spolu 12 dvojhier, 6 štvorhier a jednu exhibíciu. Výkony boli tento rok ešte vyrovnanejšie, no i napriek snahe všetkých hráčov odolávať razantným podaniam, útokom po čiare, či tzv. "kraťasom" sa do finále dvojhry prebojovali minuloroční favoriti Lukáš Námešný a Vladimír Bačík. Šťastena sa napokon usmiala na prvého z menovaných, ktorý si tak po roku nad hlavu opäť víťazne zdvihol putovný pohár turnaja. Na rozdiel od dvojhry sa v štvorhre zrodili noví víťazi a po ukážke skvelého tenisového umenia sa z prvého miesta tešila dvojica Lukáš Námešný a Martin Plešivčák. Ich víťazstvo napokon predznamenal aj názov tímu „Čierne kone súťaže“. Po neúčasti minuloročného obhajcu exhibície prof. Korca sa v tomto ročníku v rámci exhibície víťazne presadil dekan Prírodovedeckej fakulty doc. Trizna.

O priaznivý priebeh turnaja a načerpanie nových síl sa okrem organizátorov napokon pričínala aj ženská časť posádky v podaní Katky a Márie, ktoré sa podieľali na príprave občerstvenia. Druhý ročník Human cup 2015 sa tak vďaka všetkým zúčastneným znovu zapísal v pozitívnom svetle a poskytol opäť peknú príležitosť spojiť kolektív katedry nielen v rámci vedy, ale i v športovom duchu.

Všetkým zúčastneným patrí veľké Ďakujeme a tešíme sa opäť o rok!

(lm & mk)

Základné štatistické informácie o študentoch a absolventoch v študijných programoch katedry

Do 1. ročníka bakalárskeho štúdia v šk. roku 2015/2016 sa na programy garantované katedrou zapísalo 48 študentov (údaje k 25. 09. 2015). Z toho sa 34 študentov zapísalo na program geografia a demografia v štátnej správe a samospráve v dennej forme a 14 študentov na ten istý program v externej forme.

Do prvého ročníka magisterského štúdia na študijný program humánna geografia a demografia v štátnej správe a samospráve sa zapísalo takmer 60 študentov. Z toho 51 študentov na dennú formu a 7 študentov na externú formu štúdia. Sú medzi nimi aj absolventi bakalárskeho štúdia ukončeného na iných vysokých školách, či v iných programoch. Náš magisterský študijný program je v súčasnosti najväčší na fakulte a patrí k najväčším magisterským programom v geografických vedách na Slovensku.

V uplynulom školskom roku 2014/2015 ukončilo bakalárske štúdium 12 študentov v programe geografia a demografia, 31 študentov v študijnom programe geografia v štátnej správe a samospráve v dennej forme a 13 študentov v jeho externej forme. Na magisterskom stupni ukončilo štúdium 38 študentov v dennej forme štúdia (z toho 14 študentov zamerania demografia štátnej správe a samospráve a 24 študentov zamerania humánna geografia v štátnej správe a samospráve) a 30 študentov externého štúdia.

Katedra patrí k najväčším pracoviskám v príprave doktorandov v geografii a demografii na Slovensku, hoci počet doktorandov v dennej forme štúdia klesá. Na doktorandské štúdium na katedre boli prijatý 1 študent (denné štúdium) – mgr. Vojtěch Przybyla (absolvent magisterského štúdia na Univerzite Palackého v Olomouci). Spolu je na katedre v súčasnosti 10 študentov v dennej forme a 5 študentov v externej forme doktorandského štúdia. V uplynulom školskom roku boli obhájené 4 PhD práce – Andrej Sopkuliak, Stanislav Martinát, Michal Roupá, Pavol Ďurček. Podobne boli na katedre v šk. roku 2014/2015 úspešne ukončené dve rigorózne (RNDr.) konania (Michal Golha a Norbert Galla).

(jb)

Aktuálne zloženie kolektívu katedry

Katedra bude v školskom roku 2015/2016 pôsobiť v nasledujúcom zložení:

Vedúci katedry: doc. RNDr. Ján Buček, PhD.

Zástupca vedúceho katedry: doc. RNDr. Dagmar Kusendová, CSc.

Vedúci oddelenia humánnej geografie: Prof. RNDr. Pavol Korec, CSc.

Vedúci oddelenia demogeografie a demografie: doc. RNDr. Branislav Bleha, PhD.

Tajomník katedry: RNDr. Michal Klobučník, PhD.

Sekretárka katedry: Veronika Bartovicová

Oddelenie humánnej geografie

Prof. RNDr. Pavol Korec, CSc.
 Prof. RNDr. Peter Spišiak, CSc.
 doc. RNDr. Ján Buček, PhD.
 doc. RNDr. Vladimír Slavík, CSc.
 Mgr. Ingrid Bučeková, PhD.
 Mgr. Marcel Horňák, PhD.
 Mgr. Slavomír Ondoš, PhD.
 Mgr. Alena Rochovská, PhD.
 Mgr. Jaroslav Rusnák, PhD.
 RNDr. Michal Klobučník, PhD.
 RNDr. Martin Plešivčák, PhD.
 Mgr. Roman Fila

Oddelenie demogeografie a demografie

Doc. RNDr. Branislav Bleha, PhD.
 Doc. RNDr. Dagmar Kusendová, PhD.
 Mgr. Vladimír Bačík, PhD.
 Mgr. Marcela Káčerová, PhD.
 Mgr. Juraj Majo, PhD.
 Mgr. Gabriela Nováková, PhD.
 Mgr. Pavol Ďurček, PhD.
 RNDr. Branislav Šprocha, PhD.

Technické sily

Veronika Bartovicová
 Darina Dzurická
 Alena Kadlečíková
 Eva Predajnianska

Interní doktorandi na oddelení humánnej geografie

Mgr. Filip Lehocký
 Mgr. Lucia Máliková
 Mgr. Lukáš Námešný
 RNDr. Martin Šuvada
 Mgr. Jozef Antoš
 Mgr. Katarína Matejová
 Mgr. Vojtěch Przybyla

Interní doktorandi na oddelení demografie a demografie

Mgr. Lukáš Belušák
 Mgr. Arnold Kakaš
 Mgr. Michal Szabo

Za dlhoročnú prácu ďakujeme Dr. Eve Džupinovej a Dr. Michalovi Roupovi. Interné doktorandské štúdium ukončili mgr. Miriam Miláčková, mgr. Ivana Vyslúžilová, mgr. Eva Polonyová a mgr. Marek Richter. Držíme im „palce“ aby sa im v krátkom čase podarilo úspešne obhájiť dizertačné práce.

(jb)